

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบล
ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและ
ความรับผิดชอบจากกำลังทหารไปยังกำลังประจำถิ่น

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สมคิด คงแข็ง

รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 15

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบล
ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและ
ความรับผิดชอบจากกำลังทหารไปยังกำลังประจำถิ่น

โดย พันเอก สมคิด คงแข็ง

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(วิชาติ เอี่ยมไพจิตร)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

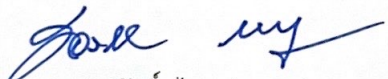
พันเอก

(ลินสมุทร์ จันทรเนตร)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(ดร.ชจรศักดิ์ ไทยประยูร)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง

(นवलสมร จรวงษ์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก สมคิด คงแข็ง
เรื่อง	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดใช้แดนภาคใต้เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบจากกำลังทหารไปยังกำลังประจำถิ่น
วันที่	กันยายน 2565 จำนวนคำ : 9,871 จำนวนหน้า : 26
คำสำคัญ	การถ่ายโอนภารกิจ
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อจำกัด การบริหารจัดการของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะและความพร้อมที่เหมาะสมของชุดคุ้มครองตำบล ในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถ ของชุดคุ้มครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืนต่อไป

ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดใช้แดนภาคใต้ แนวทางการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างสายการบังคับบัญชาาร่วมกัน ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นเอกภาพ (2) การจัดทำคู่มือสร้างความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ของ อส.จชต. และ (3) การพิจารณาจัดทำรายละเอียดงบประมาณ ต้องพิจารณาตามความต้องการจากหน่วยปฏิบัติรองรับกับทิศทางของเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับพื้นที่ ได้แก่ การรักษากำลังพล ควรพิจารณาการขึ้นบัญชี อส.จชต. เพื่อป้องกันปัญหาการทดแทนกำลัง อส.จชต. ที่พื้นสภาพ การจัดทรัพยากรสนับสนุน ตลอดจนปรับปรุงฐานให้สามารถตั้งรับได้อย่างปลอดภัย เหมาะสมในการปฏิบัติภารกิจตามยุทธการ การทบทวนแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนพื้นที่ จชต. พ.ศ. 2560 - 2564 ให้รองรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้านยุทธการและการฝึก ควรกำหนดจัดหลักสูตรการฝึกกร่วม ให้สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นฯ พ.ศ. 2560 - 2564 ไม่ให้ซ้ำซ้อนกันทั้งหลักสูตร และห้วงเวลา

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Somkid KongKaeng

TITLE : Guidelines to increase the efficiency of the use of sub-district protection units in the provincial area use the southern border to support the transfer of missions and responsibilities from the military to the local force.

DATE : September, 2022 **WORD COUNT** : 9,871 **PAGES** : 26

KEY TERMS : Current Threats

CLASSIFICATION : Unclassified

This research paper The objective is to study the condition, problems and limitations. Management of sub-district protection kits in the southern border provinces Study the guidelines for the development of competence and the appropriate readiness of the sub-district protection kit. to support the transfer of missions and responsibilities in space From the main military force to the local force according to the plan to promote peace in solving problems in the southern border provinces of Internal Security Operations Division, Region 4 Police Station, and recommends guidelines for enhancing efficiency and capability of the sub-district protection kit to be consistent with the procedures for solving problems in the southern border provinces continue to be sustainable.

The results of the research concluded that Guidelines for increasing efficiency in the use of sub-district protection kits in the southern provinces Guidelines for driving at the policy level are: (1) restructuring the chain of command together; to be able to manage unified Consideration must be given to the needs of the action unit supporting the direction of the goals of the master plan under the national strategy. security issues Approaches for enhancing efficiency guidelines for the use of sub-district protection kits in the southern border provinces at the area level, namely personnel maintenance should consider listing the NSSC in order to prevent the problem of replacing the retired NSSC manpower supporting resources Let's collect damaged weapons. Providing the right space as well as improving the base to be able to stand up safely suitable for carrying out the mission according to the strategy

Review of plans to strengthen the local armed forces and people in the area, 2017-2021 to support the master plan under the national strategy security issues and changing situations Strategy and training Joint training courses should be organized. To be consistent with the missions assigned according to the Local Forces Reinforcement Plan 2017 - 2021 not to overlap both the curriculum and the timing.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากประธานกรรมการที่
ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้กำลังใจ ตรวจสอบแก้ไขให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้
ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณสำหรับความกรุณาของอาจารย์ที่สละเวลาอันมีค่า จงงานวิจัย
เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตลอดจนความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น
อย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสียสละ และทุ่มเทเวลาใน
การนัดหมายให้การสัมภาษณ์บรรลุผลได้ด้วยดี

ประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบแต่อาจารย์ที่ปรึกษา ครอบครัว และ
เพื่อน ๆ ผู้ที่ให้การสนับสนุนทุกท่าน ทั้งด้านการทำงาน และกำลังใจจนสามารถสำเร็จ
การศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มา และความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
วิธีการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	7
ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580).....	7
ปัญหาและข้อจำกัดของการใช้งานชุดคัมครองตำบลต่อภารกิจและ ความรับผิดชอบ พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	11
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะและความพร้อมที่เหมาะสมของ ชุดคัมครองตำบล ในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบ พื้นที่จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.....	14
แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของ ชุดคัมครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	17
บทที่ 3 บทอภิปราย	20
บทที่ 4 บทสรุป	25
ข้อเสนอแนะ.....	26
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความสำคัญของปัญหา

การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการพัฒนาแนวทางในการใช้กำลังเป็นไปตามลำดับ โดยช่วงแรกเป็นการระดมสรรพกำลังทางทหารเพื่อควบคุมพื้นที่ให้ได้ก่อน หลังจากนั้นจึงมีแนวความคิดที่จะพัฒนากำลังประจำถิ่น (อส.) เพื่อเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งกำลังดังกล่าว มีอุดมการณ์ในการรักชาติและรักษแผ่นดินเกิด โดยเฉพาะกำลังที่สามารถเสริมศักยภาพให้กับผู้นำชุมชนกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความเข้มแข็งดูแลพื้นที่ของตนเองให้เกิดความสงบสุขได้ เพราะผู้นำชุมชนนั้นรู้จักปัญหาของพื้นที่ที่ตนเองปกครองเป็นอย่างดี รัฐแค่เสริมสร้างกำลัง อส. เข้าไปเสริมเชี่ยวชาญให้ส่วนหนึ่ง และนำกำลังของเจ้าหน้าที่รัฐส่วนหนึ่งเข้าไปเสริมเป็นพี่เลี้ยงในช่วงแรกๆ เรียกชื่อว่า ชุดคุ้มครองหมู่บ้าน (ชคบ.) ซึ่งเป็นกำลังที่มีขนาดเล็กที่สุด หลังจากนั้น มีการขยายพื้นที่รับผิดชอบมากขึ้น ประกอบกับในพื้นที่สามจังหวัดมีสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงลดลง ทาง กอ.รมน.ภาค 4 สน. จึงมีการวางแผนปรับการใช้กำลังโดยมีการจัดตั้ง ชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันมีการจัดตั้งชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) จำนวน 164 ชุด อย่างไรก็ตามแต่กำลังอาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดคุ้มครองตำบลยังคงเป็นเป้าหมายในการก่อเหตุจากผู้ก่อเหตุรุนแรง เนื่องจากงานด้านการข่าวพบว่าฝ่ายตรงข้ามได้มีความพยายามติดตามความเคลื่อนไหวประกอบกับในห้วงตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบันปรากฏสถิติการเกิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับ อส.ชคต. มีจำนวน 9 เหตุการณ์ (เป็นเหตุรบกวนวงระเบิดจำนวน 4 ครั้ง , เหตุก่อวิน จำนวน 1 ครั้ง , เหตุรบกวนยิง จำนวน 3 ครั้ง, เหตุโจมตีฐานจำนวน 1 ครั้ง) จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้มีผู้เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บหลายราย เพื่อให้การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการใช้กำลังอาสาสมัครรักษาดินแดนในภารกิจรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน/ตำบล,การคุ้มครองเส้นทาง, ครู, โรงเรียน, ชุมชนเขตเทศบาลและมาตรการเชิงรับอื่นๆ บางประการแทนกำลังทหารหลัก ที่มีแผนปรับลดกำลังลง และให้สามารถใช้งานได้จริงตามคุณลักษณะและขีดความสามารถ และสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน โดยมีการฝึกปฏิบัติ อบรม ให้กำลังชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) มีศักยภาพ และขีดความสามารถในการรองรับภารกิจของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ได้อย่างสอดคล้อง และเตรียมส่งมอบพื้นที่ให้กับกำลังฝ่ายพลเรือนรับผิดชอบพื้นที่มากขึ้น เพื่อรองรับขั้นการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การควบคุมสถานการณ์และยุติสภาพปัญหา ปี 47 - 53 โดยใช้กำลังทหารเป็นหลักในการควบคุมสถานการณ์และแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการเชิงรุกควบคู่กับการพัฒนา ปี 54 - 65 จัดตั้ง กรมทหารพรานเพิ่มเติม จำนวน 5 กรม , ลดกำลังทหารหลักเหลือ 16 กองพัน , เสริมสร้างกำลังตำรวจ และอาสาสมัคร เพื่อทดแทนกำลังทหารหลัก , จัดตั้งทหารพราน จำนวน 20 กองร้อยทหารพราน , จัดตั้งกรมทหารพราน เพิ่มเติมให้กับนาวิกโยธินทหารเรือ 1 กรมทหารพราน และปรับการวางกำลังตามระดับของพื้นที่

ขั้นที่ 3 การเสริมสร้างสันติสุขและพัฒนาอย่างยั่งยืน ปี 66 - 70 ถอนกำลังทหารหลักจากนอกพื้นที่กลับที่ตั้งปกติ , ส่งมอบพื้นที่ให้กับกองทัพภาคที่ 4 , กรมทหารราบนาวิกโยธิน และกำลังประจำถิ่น , ส่งมอบความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้กับกลไกของส่วนราชการปกติ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบ จากกำลังทหารหลัก ไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืนต่อไป

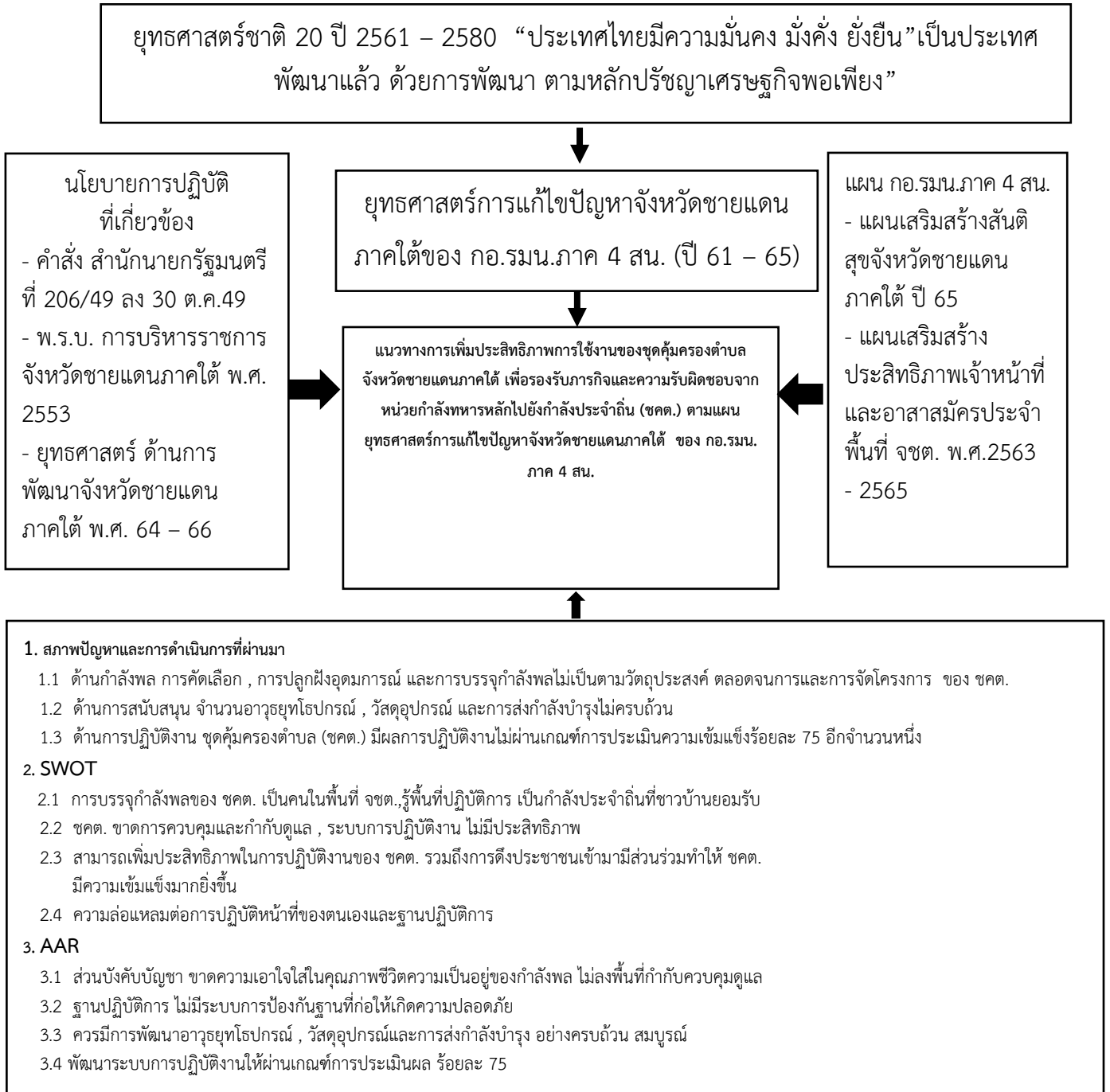
คำถามการวิจัย

1. ปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารจัดการของชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. สมรรถนะและความพร้อมของชุดคุ้มครองตำบล ที่จะรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
3. แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถให้กับชุดคุ้มครองตำบล ที่จะพร้อมรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ควรดำเนินการอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อจำกัด การบริหารจัดการของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะและความพร้อมที่เหมาะสมของชุดคุ้มครองตำบล ในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลัก ไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถ ของชุดคุ้มครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยเรื่องแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการใช้งานของชุดคัมครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต) ตามแผน ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ให้เป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด รวมทั้งศึกษาปัญหาข้อจำกัดและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ขีดความสามารถ ของชุดคัมครองตำบล เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับ ขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

2. เนื้อหาและขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ จะใช้ข้อมูลจาก กอ.รมน.ภาค 4 สน. และกองบังคับการควบคุม อส.จชต.

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุดคัมครองตำบลโดยตรง

กรอบแนวคิดการวิจัย

กำหนดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ อส., ชคต. ที่สำคัญ จำนวน 3 ด้าน และการประเมินผล คือ

1. ด้านกำลังพล ประกอบด้วย การรักษายอดกำลังพลการจัดการกำลังพลการพัฒนา และการปลูกฝังอุดมการณ์

2. ด้านการจัดกำลัง, การฝึก, การยุทธ์ ให้สอดคล้องกับภารกิจที่ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบงานตามแผนเสริมสร้างความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ด้านการสนับสนุน การปรับปรุงฐานข้อมูล ฐานปฏิบัติการ และการจัดหาอาวุธที่ทันสมัย

4. การประเมินผล ความเข้มแข็งของชุดคัมครองตำบลในภารกิจรักษาความปลอดภัย ตำบล/หมู่บ้าน/ชุมชน รวมถึงการปฏิบัติงานตามมาตรการเชิงรับอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดของการใช้งานชุดคัมครองตำบลต่อภารกิจและความรับผิดชอบ พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของสมรรถนะและความพร้อมในปัจจุบันของชุดคัมครองตำบล ในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

3. เพื่อเป็นการนำเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของชุด
คุ้มครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่าง
ยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) มีแนวโน้มลดลง แต่ยังมีสถานการณ์ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ความรุนแรง ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่มีความละเอียดอ่อนและมีผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างยิ่ง ด้วยเป็นปัญหาความรุนแรงที่เป็นผลมาจากเงื่อนไข ขบวนการ BRN จะให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนงานการเมือง ควบคู่กับการปฏิบัติการในพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากการดำเนินการตามนโยบายการบริหารและการพัฒนา จชต.ที่ผ่านมา ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน จึงทำให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนา จชต. มีความก้าวหน้าตามลำดับ ภาครัฐมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดระบบการดำเนินงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกันมากขึ้น ปรับกลไกการบริหารให้มีเอกภาพ มีการบูรณาการงบประมาณแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นโยบายและการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ภาครัฐได้นำนโยบายการบริหารการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา จชต. มาเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบาย/แผนหลักที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติตามมาตรา 65 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล จนนำไปสู่การบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบทิศทางหลักในการบริหารและการพัฒนาประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 เห็นชอบให้มีการจัดระดับของแผนออกเป็น 3 ระดับ โดยนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นแผนระดับ 3 ตามกรอบแนวทาง ซึ่งมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ 1) และนโยบาย/แผนหลักที่เกี่ยวข้อง (แผนระดับ 2)

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติในการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 3 ระดับ

1. แผนระดับ 1 : ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)¹ เป็นแผนระดับที่ 1 กำหนดขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ "ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน" ซึ่ง

มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดย
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในรูปแบบ "ประชารัฐ" : ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย 6
ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- 1.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 1.4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.5 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม
- 1.6 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

2. แผนระดับ 2 นโยบาย/แผนหลักที่เกี่ยวข้องแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นด้านความมั่นคงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้² จากภาพกรอบแนวคิดใหม่ด้านความมั่นคง ที่เรียกว่า "ความมั่นคงแบบองค์รวม" ซึ่ง
ได้ขยายขอบเขตความมั่นคงของชาติให้ครอบคลุมเกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ในทุกองคาพยพ
อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การทหาร วิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดไปจนถึงประเด็นสำคัญต่างๆ อาทิ
พลังงาน อาหาร และน้ำ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง จึงได้กำหนดเป้าหมายสำคัญใน
ภาพรวม ให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน คือ "ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข" โดยมุ่งที่
จะบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัยและมีความสงบ
เรียบร้อย ได้อย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาเดิมและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น รวมทั้ง
พัฒนาศักยภาพของหน่วยงาน ด้านความมั่นคง บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งใน
และต่างประเทศ และพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการและขับเคลื่อนงานด้านความ
มั่นคงของประเทศ ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ในการที่จะ
ขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดทั้งนี้ เป้าหมายการดำเนินงานที่สำคัญของ
ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ที่ต้องการบรรลุในแต่ละห้วงเวลาจะประกอบด้วย ในช่วงปี พ.ศ.
2561 - 2565 ดำเนินการ "ปรับสภาพแวดล้อม พร้อมแก้ไขปัญหา" ให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
สำหรับในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2570 จะดำเนินการให้ "ปัญหาเก่าหมดไปปัญหาใหม่ไม่เกิด"
เอื้อต่อการบริหารประเทศมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นฐานนำไปสู่เป้าหมายในช่วงปี พ.ศ. 2571 -
2575 ที่กำหนดไว้ว่า " ประเทศชาติพัฒนา ปวงประชาร่วมผลึกต้น " จนกระทั่งสามารถบรรลุ
เป้าหมายสุดท้ายในห้วงปี พ.ศ. 2576 - 2580 ที่ว่า " ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมี
ความสุข " ในที่สุด

2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งจัดการกับเงื่อนไขปัญหา ที่มีอยู่เดิมทั้งปวงให้หมดสิ้นไปและเผื่อระวางมิให้เกิดเงื่อนไขใหม่ขึ้น โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชามาเป็นกรอบแนวทางนำในการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันปัญหาตลอดไปจนถึงการผลักดันศาสตร์พระราชทาน "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง พร้อมนำความสงบสันติสุขอย่างยั่งยืนกลับคืนสู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทั้งประเทศและนานาชาติต่อไป โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย

2.1.1 การมุ่งดำเนินการต่อจุดศูนย์กลางหลักของปัญหาและแนวทางการปฏิบัติของ ขบวนการในพื้นที่ ด้วยการลดขีดความสามารถของขบวนการและแนวร่วมในทุกระดับ

2.1.2 ดำเนินการป้องกันเหตุรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ และกับประชาชนกลุ่มเสี่ยง

2.1.3 ระวัง ยับยั้ง การบ่มเพาะเยาวชน เพื่อจัดตั้งมวลชนสนับสนุนในอนาคต

2.1.4 ยุติการขยายแนวคิดที่ถูกบิดเบือนจากหลักศาสนาที่ถูกต้อง

2.1.5 ให้ความสำคัญกับการขยายความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศนานาชาติและภาคประชาชน

2.2 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) ซึ่งประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 มีนโยบายรองรับคือนโยบายป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีตัวชี้วัดรองรับ 3 ตัวชี้วัด คือ

2.2.1 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.2 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.3 ระดับความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นจังหวัดชายแดนใต้ภายในประเทศและในเวทีนานาชาติ ส่งผลเกื้อกูลต่อการแก้ไขปัญหและการพัฒนาของรัฐบาล

2.3 แผนการปฏิรูปประเทศ - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินประเด็นการปฏิรูปที่ 1 บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน 2. แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม 3. แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ และ 4. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ

2.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน ได้กำหนดไว้ในเป้าหมายที่ 3 คือ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินมีโอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีการกำหนดตัวชี้วัด คือ มูลค่าความเสียหายและจำนวนการก่อเหตุร้ายที่มีมูลเหตุจากความไม่สงบ ลดลง รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อคนและจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น และจำนวนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนทุกศาสนาร่วมดำเนินการเพิ่มขึ้น

3. แผนระดับ 3 แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องร่างนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2564 - 2566 ปัจจุบันอยู่ระหว่างขั้นตอนการทบทวนนโยบาย ตามกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนโยบายฯ ฉบับดังกล่าว ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ “จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความสันติสุขอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 เพื่อให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม และแนวโน้มสถานการณ์รอบแนวคิด และวิสัยทัศน์มีวัตถุประสงค์ของนโยบาย

3.2 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสันติสุขปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3 เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นวาระแห่งชาติให้มีความต่อเนื่อง และส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการพูดคุยบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.4 เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและเยียวยาให้เป็นธรรมทั่วถึงและขจัดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรม รวมทั้งลดความหวาดระแวงทุกรูปแบบและฟื้นคืนความไว้วางใจต่อกัน

3.5 เพื่อยกระดับการพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

3.6 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เกื้อกูลต่อการแก้ไขพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.7 เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในและภายนอกประเทศ และดำเนินการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การแก้ไขจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ จึงกำหนดพื้นที่เป้าหมาย โดยอาศัยกรอบการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มสถานการณ์ในระยะ 10 ปี ทั้งนี้ สามารถปรับพื้นที่เป้าหมายและ

เป้าหมายดำเนินการได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่เป้าหมายยึดถือตามพระราชบัญญัติบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2553 ที่กำหนดขอบเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ครอบคลุม 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา ในการขับเคลื่อนงานตามนโยบายฉบับนี้ให้ความสำคัญกับพื้นที่เป้าหมาย 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และ 4 อำเภอรอยต่อกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสงขลา คือ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย เป็นลำดับแรก

ปัญหาและข้อจำกัดของการใช้งานชุดคุ้มครองตำบลต่อภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับหน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่และจัดกำลังพลร่วมเป็นพี่เลี้ยงหรือเจ้าหน้าที่โครงจำนวน 2 หน่วย ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ปัญหาด้านกำลังพล การรับสมัครเจ้าหน้าที่ อส. เข้ามาปฏิบัติภารกิจใน ชคต.ประจำพื้นที่ยังคงเป็นระบบอุปถัมภ์ โดยการพิจารณาของผู้นำหมู่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยให้ลูกหลานหรือญาติพี่น้องเข้ามารับสมัคร ปิดโอกาสให้กับบุคคลที่มีความตั้งใจ และอุดมการณ์ ในการเข้ามาปฏิบัติงาน หรือเข้ามาแล้วมีจำนวนน้อย ไม่มีความเสมอภาคในการทำงาน และสำหรับการทำงานของเจ้าหน้าที่ อส. ประจำพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลในท้องถิ่น ในเวลาที่ปฏิบัติภารกิจหรือว่างเว้นจากการเข้าเวรยามจะใช้โอกาส ในการกลับไปพักผ่อน หรือประกอบศาสนกิจทางศาสนาที่บ้านตนเอง ทำให้กำลังที่ปฏิบัติงานจริงในฐานปฏิบัติการณ์มีจำนวนน้อย เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้เห็นต่างใช้โอกาสในการก่อเหตุ

นายหมู่ใหญ่ จะเป็นเจ้าหน้าที่หลักในการปฏิบัติงาน หรือสั่งการเจ้าหน้าที่ ชคต. เนื่องจากปลัดที่รับผิดชอบในกลุ่มงานด้านความมั่นคงมีไม่เพียงพอต่อการรับผิดชอบ ชคต. โดยในพื้นที่ปลัดจะรับผิดชอบ หนึ่งคนต่อ สองถึงสาม ชคต. และประกอบกับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจำนวนมาก ทำให้ลงไปกำกับดูแล ชคต. ไม่ทั่วถึง

เจ้าหน้าที่ อส. ประจำ ชคต. มีการนำไปปฏิบัติภารกิจอื่นที่มีใช้ภารกิจหลักของ ชคต. โดยการจำหน่ายเป็นการลาพักตามวงรอบ ทำให้กำลังพลขาดแคลนในการออกปฏิบัติภารกิจ หรือมีกำลังพลบางส่วนที่ไม่ได้พัก หรืออาศัยภายในฐานปฏิบัติโดยอาศัยช่องว่างในการกลับไปพักที่บ้านตนเองซึ่งอยู่บริเวณฐานปฏิบัติทำให้ระบบป้องกันฐานปฏิบัติมีความเสี่ยงต่อการโดยกระทำจากกลุ่มผู้เห็นต่าง

ระเบียบวินัย หรือ การปกครอง ยังคงเป็นปัญหาหลักในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก เจ้าหน้าที่หน้า ชคต. ได้รับการฝึก หรือปลูกฝังอุดมการณ์น้อยไป โคนเฉพาะใช้ระยะเวลาการฝึกสั้น ทำให้ ระเบียบวินัย รวมถึงอุดมการณ์ แตกต่างไปจากกำลังพลที่เป็นทหารในการปฏิบัติงานทุกภารกิจ การฝึกในการใช้อาวุธประจำกายยังไม่มี ความชำนาญ

สายบังคับบัญชาของ ชคต. ปัจจุบันมีโครงสร้างการทำงานที่ซับซ้อน หรือซ้อนทับกันระหว่าง กระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายปกครอง) และกระทรวงกลาโหม (กอ.รมน. ในพื้นที่) ทำให้การทำงานและสายการบังคับบัญชาไม่ขาดซึ่งกันและกัน ทำให้รูปแบบการทำงาน หรือการตัดสินใจในการปฏิบัติงานเกิดปัญหาไม่มีความชัดเจน

ด้านงบประมาณ ณ ปัจจุบันด้านงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรที่ลงมาถึง ชคต. โดยยังคงมีการร้องเรียน หรือแจ้งผ่านหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ที่ทราบว่า ไม่มีการจัดสรรหรือไม่ถึง ชคต. ทำให้ต้องมีการดูแลจากผู้บังคับหน่วยในพื้นที่ในการดูแลและพัฒนารูปแบบการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเกิดเหตุจากกลุ่มผู้เห็นต่าง รวมถึง ขวัญ และกำลังใจ ของกำลังพลในการปฏิบัติงาน เช่น สป.3 (น้ำมัน) ค่าไฟฟ้าประจำเดือน โดยมีการให้เป็นเงินสดในการแก้ปัญหา ได้รับไม่เต็มยอดที่ได้รับการสนับสนุนตามจริง สำหรับฐานปฏิบัติ ชคต. ในบางพื้นที่ยังเ็นของพี่น้องประชาชน และมีการเช่า หรือเหมาจ่ายทั้งรายเดือนและรายปีทำให้ฐานปฏิบัติไม่สามารถสร้างในรูปแบบของฐานที่มีความมั่นคงถาวรได้ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนหรือย้ายฐานปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ หากเป็นที่ดินราชพัสดุหรือที่ดินของทางราชการก็ไม่มีความสะดวกทางด้านยุทธศาสตร์

การส่งมอบ ชคต. ให้กับ ฝ่ายปกครอง : จากการประเมิน ชคต.⁵ ในห้วง2564 ที่ผ่านมาจาก บก.ควบคุม อส.ชคต. หน่วยกำลังในพื้นที่ ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน(ชรบ.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่าการส่งมอบ ชคต. ให้กับ กระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายปกครอง) ยังคงไม่มีความพร้อมในหลายๆ ด้านทั้งด้านกำลังพล งบประมาณ และการใช้กำลังในการปฏิบัติงานทางยุทธวิธี โดยยังคงต้องมีการดูแลจากหน้าหน้าที่หรือกำลังในพื้นที่ เป็นเจ้าหน้าที่โครงการในการเรียนรู้ หรือเพิ่มพูนความชำนาญในการปฏิบัติงาน ทั้งมาตรการเชิงรุก เชิงรับ สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในการรักษาความปลอดภัยเขตเมือง และขับเคลื่อนกำลังประจำถิ่น ชรบ. ผู้นำท้องถิ่น ให้เป็นกรอบหรือแนวป้องกันชั้นหนึ่งในการป้องกันพื้นที่หรือสร้างความมั่นคงให้กับหมู่บ้านของตนเองป้องกันการแทรกแซง หรือการปกครองของกลุ่มผู้เห็นต่าง ในการปกครองแบบซ่อนอำนาจอรัฐ เพื่อให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำ ชคต. มีความเข้มแข็งนั้น ต้องมีการแบ่งมอบการปกครอง สายบังคับบัญชาที่มีความชัดเจน แบ่งมอบความรับผิดชอบให้กับหัวหน้า ชคต. (ปลัด) ในการดูแล ชคต. ในกรณีที่ไม่เพียงพอเสนอให้มีการเปิดตำแหน่งในส่วนของฝ่ายปกครอง เพื่อรับผิดชอบดูแล ชคต. และขับเคลื่อนการทำงานให้เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งจัดให้มีการฝึกเพิ่มเติมประสิทธิภาพทั้งอาวุธประจำกาย วินัยกำลังพล เพื่อพัฒนาขีดความสามารถความรู้ ศักยภาพของตนเองในการปฏิบัติการกิจปลูกฝังอุดมการณ์ บูรณาการงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนา และแผนยุทธการสั่งใช้กำลังสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ จชต. ให้ดีขึ้น และนำเสนอสนธิสัญญากลับสู่พื้นที่อย่าง

ยั่งยืน ภายใต้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม และนำศาสตร์พระราชานี้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาปรับใช้ และปรับเปลี่ยนเป็นแนวทางในการรองรับการทำงานอนาคต

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการบริหารจัดการของชุดคุ้มครองตำบล(ชคต)ในพื้นที่ จชต.

1. จุดแข็ง

1.1 ด้านกำลังพล : กำลังพล อส.เป็นประชาชนในพื้นที่ที่มีความรักความสามัคคี มีความเชื่อในตัวผู้นำของชุมชนสูง ซึ่งเป็นตามลักษณะเฉพาะของชาวมุสลิมในพื้นที่ จชต. ประชาชนในพื้นที่ จชต.ส่วนใหญ่จะให้การยอมรับบุคคลชั้นปกครองหรือผู้ที่ปฏิบัติงานที่มาจากพื้นที่ จชต. ทำให้การเข้าถึงปัญหาและการเข้าใจพื้นที่เป็นอย่างดี

1.2 ด้านการฝึก : สมาชิก อส.จชต. ก่อนที่เข้ารับการบรรจุ ต้องผ่านการฝึกการอบรมพื้นฐานและการฝึกขั้นก้าวหน้า โดยเน้นการฝึกยุทธวิธีทางทหาร จากศูนย์การฝึกของกองบังคับการ อส.จชต.และศูนย์ฝึกทางยุทธวิธีของ กอ.รมน.ภาค.4 สน. สมาชิก อส.จชต. มีแผนการจัดการฝึกทบทวน/ตามวงรอบ เป็นประจำทุกปี

1.3 ด้านการส่งกำลังบำรุง : ปัจจุบันมีการสนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์และงบประมาณมีความเพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจของ อส.จชต.

2. จุดอ่อน

ด้านกำลังพล : กำลังพล อส.จชต.บางนาย ผ่านการบรรจุมาจากระบบอุปถัมภ์ ร่างกายอ่อนแอ ขาดอุดมการณ์ความรักชาติ ขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ การปลดออกจากราชการกระทำได้อย่างและล่าช้า ประเพณีทางศาสนาทำให้เกิดช่องว่างและนำมาซึ่งความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ เช่นทุกคนต้องละหมาด จำนวน 5 เวลาในแต่ละวัน ทำให้เกิดช่องว่างเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่นำมาซึ่งเกิดเหตุการณ์รุนแรง กำลังพล อส.จชต. ได้รับบาดเจ็บและสูญเสีย งานด้านสวัสดิการต้องมีความชัดเจน นำมาซึ่งขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดอัตรากำลังพลผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ระดับหัวหน้า ชคต. (ปลัดอำเภอ) โดยเฉพาะปลัดอำเภอที่เป็นผู้ชาย สายบังคับบัญชาที่มีความชัดเจนคือ ทางด้านยุทธการขึ้นควบคุมกับฝ่ายมั่นคง(ทหาร) ส่วนด้านการส่งกำลัง/การสนับสนุน รับฝึกชอบโดยฝ่ายปกครอง แต่แท้จริงแล้วในทางปฏิบัติมีความสับสนของผู้สั่งการและผู้ปฏิบัติ

3. อุปสรรค

3.1 ความเชื่อและประเพณี พิธีกรรมต่างๆ ทำให้เกิดช่องว่างของการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ อส. และมีความล่อแหลมต่อการก่อเหตุจากผู้ก่อเหตุความไม่สงบอยู่เป็นประจำ

3.2 เป้าหมายตัวกำลังพล อส.จชต. ยังคงเป็นเชิงสัญลักษณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐ และเป็นเป้าหมายที่พร้อมที่ถูกทำร้ายจากผู้ก่อเหตุรุนแรงตลอดเวลา

3.3 ความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายยังไม่ได้รับการยอมรับซึ่งกันและกัน

4. โอกาส

4.1 ประชาชนส่วนใหญ่ให้การยอมรับตัวกำลังพลในความเป็นมุสลิมและอยู่ในพื้นที่นั้นๆ

4.2 ความเชื่อในตัวผู้นำและความรักสามัคคีของคนในพื้นที่นำมาซึ่งความง่ายในการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ และความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในพื้นที่

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ และความพร้อมที่เหมาะสมของชุดคุ้มครองตำบลในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.)ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

การเตรียมความพร้อมเพื่อกำหนดแนวทางการส่งมอบกำลังอส.จชต.ให้กับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย⁶ จะต้องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (อส.) ชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่ ให้พร้อมปฏิบัติงานเชิงรับทดแทนกำลังทหารหลัก เพื่อรองรับการส่งผ่านชั้นการแก้ไขปัญหาจากชั้นที่ 2 ไปสู่ชั้นที่ 3 ชั้นการเสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามลำดับ ดังนี้

1. การถอนกำลังทหารหลักจากนอกพื้นที่ จชต. กลับที่ตั้งปกติ และส่งมอบความรับผิดชอบพื้นที่ให้กับกองทัพภาคที่ 4 ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนเมษายน 2558 นั้น ให้หน่วยเฉพาะกิจที่รับผิดชอบพื้นที่ บูรณาการและนำกำลังประชาชนที่จัดตั้งไว้ ได้แก่

ชรบ. อาสาสมัครรักษาหมู่บ้าน (อรบ.) อส. และ ชคต. ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยในชุมชนของตนเอง และสถานที่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการฝึกเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ให้กับกำลังดังกล่าวเพื่อให้ความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2. จัดทำแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560 - 2564 โดยกำหนดให้ อส. เป็นกำลังประจำถิ่น สนับสนุนภารกิจรักษาความสงบเรียบร้อยของกำลังทหารหลัก และกำลังตำรวจในพื้นที่ จชต. ตลอดจน ต้องมีประสิทธิภาพในระดับที่สามารถทดแทนกำลังหลักได้ในอนาคต ทั้งนี้ แผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นฯ พ.ศ. 2560 - 2564 ได้กำหนดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ อส. ที่สำคัญ 3 ด้าน³ ได้แก่ ด้านกำลังพล ประกอบด้วย (1) การรักษายอดกำลังพล (2) การจัดการกำลังพล (3) การพัฒนารักษาขวัญกำลังพล ด้านยุทธการ ประกอบด้วย (1) การจัด (2) การฝึก (3) การยุทธ์ และด้านการสนับสนุน ประกอบด้วย (1) การปรับปรุงฐาน ชคต. (2) การจัดหาอาวุธ/ยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย

3. แผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560 - 2564 กำหนดแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพด้านกำลังพลในส่วนการพัฒนาจัดทำโครงสร้าง ดังนี้

3.1 ปรับโครงสร้างการจัด และสายการบังคับบัญชาให้มีความชัดเจน แยกภารกิจรักษาความมั่นคงออกจากภารกิจสายงานปกติ โดยจัดตั้งเป็น กกล.อส.จชต., กกล.อส.จ., ร้อย.อส.อ., ชคต. และกำหนดสายการบังคับบัญชา และให้มี ผบช.แยกจากสายงานปกติเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 จัดตั้ง บก.อส.จชต.สน. ในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของ อส. (ปัจจุบันจัดตั้งแล้วที่ ณ บก.อส.จชต. ต.ท่าสาป อ.เมืองยะลา จว.ย.ล.)

3.3 ตามแผนโครงสร้างเดิมของ มท. กำหนดให้ รองปลัด มท. ทำหน้าที่ ผบ.อส.จชต.สน. (ปัจจุบันกรมการปกครองได้จัด ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ลงมาปฏิบัติหน้าที่แทน)

3.4 ตามแผน กอ.รมน.ภาค 4 สน. กำหนดให้ ร้อย.อส.จ., ร้อย.อส.อ., ชคต. ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ ฉก.จังหวัด, ฉก.ประจำพื้นที่⁴ (แต่ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด ทำให้การเสริมสร้างความเข้มแข็ง กำลัง อส. กระทำได้ค่อนข้างยาก การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ)

3.5 ตามแผนการจัดเจ้าหน้าที่โครง มอบหมายให้ หน่วยระดับกรม, กองพันของ กองทัพภาคที่ 4 ดำเนินการ จัดเจ้าหน้าที่โครง โดยใช้กำลังพลในอัตราของหน่วย เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้กับ อส.ชคต. และดำเนินการ ฝึกทบทวนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ ชคต. ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานด้านความมั่นคงในพื้นที่มีเอกภาพ

ข้อเท็จจริง : การจัดตั้งกองบังคับการควบคุมสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จังหวัดชายแดนภาคใต้ (บก.ควบคุม อส.จชต.) โดยกำหนดให้เป็นหน่วยในอัตราของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.⁴ ให้เป็นหน่วยงานหลักในการใช้กำลัง อส.จชต. ในการรักษาความปลอดภัยพื้นที่ การบังคับใช้กฎหมาย งานแก้ไขปัญหายาเสพติด และภัยแทรกซ้อนอื่น ๆ เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นำสันติสุขกลับคืนสู่พื้นที่ จชต. ภายใต้บริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของ อส.จชต. ให้มีความพร้อมรองรับภารกิจในอนาคตซึ่งประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. แนวทางการขับเคลื่อน ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างสายการบังคับบัญชาร่วมกัน ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นเอกภาพ (2) การพิจารณาจัดทำรายละเอียดงบประมาณ ต้องพิจารณาตามความต้องการจากหน่วยปฏิบัติรองรับกับทิศทางของเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

2. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพระดับพื้นที่ ได้แก่ การรักษากำลังพล ควรพิจารณาการขึ้นบัญชี อส.จชต. เพื่อป้องกันปัญหาการทดแทนกำลัง อส.จชต. ที่พื้นสภาพ การจัดทรัพยากรสนับสนุนให้เพียงพอและทันสมัย การจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งฐานปฏิบัติการ ตลอดจนปรับปรุงฐานให้สามารถตั้งรับได้อย่างปลอดภัย เหมาะสมในการปฏิบัติ

ภารกิจตามยุทธการ การทบทวนแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชน พื้นที่ จชต. พ.ศ. 2560 - 2564 ให้รองรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้านยุทธการและการฝึก ควรกำหนดจัดหลักสูตรการฝึกพร้อม ให้สอดคล้องกับ แผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นฯ พ.ศ. 2560 - 2564 ไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน ทั้งหลักสูตร และห้วงเวลา

2.1 การบังคับบัญชาทางยุทธการ จะดำเนินการโดย บก.ควบคุม อส.จชต. ให้นำเสนอภารกิจ รวมทั้งการสั่งการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ของ อส.จชต. ในฐานะชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) ต่อแม่ทัพภาค 4 เพื่อใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะ ผอ.รมน.ภาค 4 พิจารณามอบหมายผู้ว่าราชการจังหวัด สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ในฐานะ ผอ.รมน.จังหวัด สั่งการไปยังศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ เพื่อมอบภารกิจให้ ชคต. ตามลำดับ การบังคับบัญชาต่อไป

2.2 การบูรณาการควบคุมสั่งการ โดย กอ.รมน.ภาค 4 สน. จะบรรจุผู้แทน ปค. ในโครงสร้างการจัดของ บก.ควบคุม อส.จชต.

3. การส่งมอบภารกิจความรับผิดชอบของ บก.ควบคุม อส.จชต. จากแนวทางของ กอ.รมน./กอ.รมน.ภาค 4 สน. ที่จะส่งมอบความรับผิดชอบของ บก.ควบคุม อส.จชต.ให้ฝ่ายปกครอง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อเป็นหน่วยหลักในการกำหนดภารกิจ ควบคุมสั่งการ ด้านยุทธการ และการฝึกหลักสูตรพิเศษ การบริหารจัดการภายใน บก. และอื่นๆ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ให้คำแนะนำและเร่งสร้างความพร้อมของ ปค. ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกำลัง อส.จชต.ที่บรรจุใน ชคต. ให้มีขีดความสามารถรองรับภารกิจรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยทั้งเชิงรับ และเชิงรุกได้ในอนาคต

4. กระทรวงมหาดไทย/ฝ่ายปกครอง วางแผนล่วงหน้าการรับมอบภารกิจ ทั้งเรื่องกำลังพล และงบประมาณจะต้องสอดคล้องกันแต่ควรมีทหารหลักบรรจุในโครงสร้าง

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของชุดคุ้มครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ อส. ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านกำลังพล ประกอบด้วย 1) การรักษายอดกำลังพล 2) การจัดการกำลังพล 3) การพัฒนารักษาขวัญกำลังพล ด้านยุทธการ ประกอบด้วย 1) การจัด 2) การฝึก และ 3) การยุทธ์ ด้านการสนับสนุน ประกอบด้วย 1) การปรับปรุงฐาน ชคต. และ 2) การจัดหาอาวุธ/ยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย การจัดเจ้าหน้าที่โครงของ ฉก.หมายเลข/ฉก.ทพ./ฉก.ตชด. ที่รับผิดชอบพื้นที่ โดยใช้กำลังพลในอัตราของหน่วย เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้กับ อส.จชต. และดำเนินการ ฝึกทบทวนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชคต. ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานด้านความมั่นคงในพื้นที่มีเอกภาพ การบูรณาการแผนการใช้กำลัง อส. และกำลังประชาชน ให้ ฉก.ประจำพื้นที่ ร่วมกับ ศปก.อำเภอ เป็น

หน่วยหลักในการบูรณาการแผนการปฏิบัติทั้ง 3 ฝ่าย การประเมิน ชคต. ในปี 2565 จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) ในพื้นที่ จชต. ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็ง ร้อยละ 75 ตามมาตรฐานความเข้มแข็งของชุดคุ้มครองตำบลใน 5 ด้านหลัก (ด้านกายภาพ, ด้านกำลังพล, ด้านการปฏิบัติงาน, ด้านข้อมูลของพื้นที่, ด้านความเข้มแข็งของชุมชน) ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดระบบ รพภ.หมู่บ้าน โดย ชคต. อย่างน้อย 2-3 หมู่บ้าน ต่อไป⁷ ด้านการทบทวนแผนการเสริมสร้างฯ การแก้ปัญหาพื้นที่ จชต. ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในพื้นที่และการมีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยของชุมชน/หมู่บ้าน โดยการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น ร่วมกันปรับปรุงแผนหลักเพื่อให้ทุกฝ่ายถือเป็นกรอบดำเนินงานร่วมกัน ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ อส.จชต. ให้มีการจัดระบบของ อส. ของมหาดไทย มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน การนำสมาชิกมาใช้ประโยชน์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้าน จำเป็นต้องจัดระบบให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว แนวทางการใช้กำลังและการวางกำลังทหารหลัก ทหารพราน ตำรวจ และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จะต้องสอดคล้องกับการแบ่งระดับพื้นที่ 3 ระดับ ได้แก่ พื้นที่เสริมสร้างความมั่นคง (ระดับ 1) พื้นที่เร่งรัดการพัฒนา (ระดับ 2) พื้นที่เสริมสร้างการพัฒนา (ระดับ 3) การจัดทำรายละเอียดแผนเสริมสร้างประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครประจำพื้นที่ จชต. พ.ศ. 2563-2565 จะต้องมียุทธศาสตร์แผนการและขั้นตอนการส่งมอบ บก.ควบคุม อส.จชต. และ อส.จชต.⁴ แผนเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครประจำพื้นที่ จชต. พ.ศ. 2563-2565 เพื่อเตรียมความพร้อม ให้เจ้าหน้าที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถควบคุมและดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ แทนกำลังทหารหลักให้ได้ภายในปี 2565 โดยมอบหมายให้ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนงานหลัก²

แนวทางพิจารณาการส่งมอบภารกิจของ บก.ควบคุม อส.จชต. ให้แก่ ฝ่ายปกครอง

จากการวิเคราะห์และประเมินความพร้อมในการจัดตั้ง บก.อส.จชต. และการขับเคลื่อนภารกิจที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมรับมอบภารกิจของ บก.ควบคุม อส.จชต. โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นต้นไปได้ ทั้งนี้ ได้จัดทำคำของบประมาณสนับสนุนต่อไป อย่างไรก็ตามแนวทางการปฏิบัติทางยุทธการ ภารกิจด้านความมั่นคง และพื้นที่เป้าหมายใน การปฏิบัติ ยังคงให้ กอ.รมน.ภาค 4 สน. เป็นผู้พิจารณากำหนด โดยต้องกำหนดสายงานให้ผ่านกลไก กอ.รมน. จังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ (นายอำเภอ) และ ชคต. (ปลัดอำเภอประจำตำบล)

แนวทางการพิจารณาก่อนส่งมอบภารกิจ ควรทบทวนให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสมรรถนะของ อส. ซึ่งเป็นกำลังประจำถิ่นซึ่งเน้นภารกิจเชิงรับเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ยังมี

องค์ความรู้ ทักษะ และยุทธวิธีทางทหาร ที่ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ต้องเป็นผู้ถ่ายทอดให้กับ ปค. เพื่อให้มีความพร้อมต่อไป

แผนการปฏิบัติในการส่งมอบภารกิจ ปค. และ กอ.รมน.ภาค 4 สน. อาจพิจารณา ดำเนินการส่งมอบภารกิจ จำแนกเป็นระยะๆ โดย ปกครอง ต้องกำหนดแผนรับมอบ และ เตรียมการจัดทำคำขอของงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อสนับสนุนการจัดตั้ง บก.ควบคุม อส.จขต. ตลอดจนเพื่อเสริมประสิทธิภาพภารกิจ อส.ความมั่นคง ในฐานะ ชคต. ทั้งนี้ ควรมีการฝึกซ้อมในที่บังคับการ (CPX) ให้กับ เจ้าหน้าที่ของฝ่ายปกครอง ก่อนส่งมอบ ภารกิจด้วย นำแนวทางส่งมอบภารกิจ มาพิจารณาประเมิน ความพร้อมของหน่วยงาน และ จัดทำแผนการดำเนินงานรับมอบภารกิจต่อไปซึ่งจะต้องมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความพร้อมต่อการเสริมสร้างและควบคุม กำกับ ดูแลกำลังสมาชิก อส. ของ ส่วนบังคับบัญชา และส่วนที่เกี่ยวข้อง โดย ปค. ต้องมีแผนการรองรับที่ชัดเจน ด้าน กำลังพล ด้านงบประมาณ และการควบคุมบังคับบัญชา ส่วนด้านยุทธการยังคงให้ขึ้นการ ควบคุมกับ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

2. ความเข้มแข็งของกำลังสมาชิก อส. ในภารกิจรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน /ชุมชน รวมถึงการปฏิบัติงานตามมาตรการเชิงรับอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย การ ปฏิบัติงานของสมาชิก อส.ชคต. ต้องผ่านการประเมินความเข้มแข็ง เรื่อง การจัดระบบรักษา ความปลอดภัยในระดับหมู่บ้าน/ตำบล ในพื้นที่รับผิดชอบ

3. สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ประชาชนในพื้นที่มีความ เชื่อมั่น จนนำไปสู่การพัฒนางานด้านอื่นๆ พิจารณาจากเหตุการณ์ความรุนแรงลดลงตาม ตัวชี้วัดในแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ในปี 2563 ลดลงร้อยละ 20, ในปี 2564 ลดลงร้อยละ 35 และในปี 2565 ลดลงร้อยละ 50 เมื่อเทียบกับปี 2560

4. ผลการประเมินความเข้มแข็ง ผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด โดย กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัด 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านกำลังพล ด้านการ ปฏิบัติงาน ด้านข้อมูลในพื้นที่ และด้านความเข้มแข็งของชุมชน ผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์ ตัวชี้วัด ที่กำหนดของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่ จขต. ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 และการ รปภ. หมู่บ้านสามารถจัดระบบ รปภ.หมู่บ้านอย่างน้อย 3 หมู่บ้าน

5. กอ.รมน.ภาค 4 สน. ยังคงเป็นหน่วยหลัก โดยร่วมกับ ปกครอง รวบรวมภารกิจที่ ปฏิบัติ และจัดทำแผนการส่งมอบภารกิจของ บก. ควบคุม อส.จขต. ทั้งนี้ ให้พิจารณาส่งมอบ ภารกิจเป็นระยะ โดยพิจารณาความเหมาะสมจากภารกิจ และความสำคัญของพื้นที่ รับผิดชอบ ของ อส.รถไฟ อส.เขตเมือง และ ชคต.

6. แนวทางการจัดทำงบประมาณสนับสนุน อส.จชต. และ บก.ควบคุมฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กอ.รมน.ภาค 4 สน.และ ปกครอง เป็นผู้จัดทำค่าของงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดใช้แดนภาคใต้เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบจากกำลังทหารไปยังกำลังประจำถิ่น มีวัตถุประสงค์การวิจัย ศึกษาสภาพปัญหาและข้อจำกัด การบริหารจัดการของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะและความพร้อมที่เหมาะสมของชุดคุ้มครองตำบล ในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. และเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถ ของชุดคุ้มครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ปัญหาและข้อจำกัดของการใช้งานชุดคุ้มครองตำบลต่อภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การส่งมอบ ชคต. ให้กับ ฝ่ายปกครอง : จากการประเมินชคต. ในห้วง 2564 ที่ผ่านมาจาก บก.ควบคุม อส.ชคต. หน่วยกำลังในพื้นที่ ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่าการส่งมอบ ชคต. ให้กับกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายปกครอง) ยังคงไม่มีความพร้อมในหลายๆ ด้านทั้งด้านกำลังพลงบประมาณ และการใช้กำลังในการปฏิบัติงานทางยุทธวิธี โดยยังคงต้องมีการดูแลจากหน้าที่หรือกำลังในพื้นที่ เป็นเจ้าหน้าที่โครงในการเรียนรู้ หรือเพิ่มพูนความชำนาญในการปฏิบัติงานทั้งมาตรการเชิงรุก เชิงรับ สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในการรักษาความปลอดภัยเขตเมือง และขับเคลื่อนกำลังประจำถิ่น ชรบ. ผู้นำท้องถิ่น ให้เป็นกรอบหรือแนวป้องกันขั้นที่หนึ่งในการป้องกันพื้นที่ หรือสร้างความมั่นคงให้กับหมู่บ้านของตนเองป้องกันการแทรกแซงหรือการปกครองของกลุ่มผู้เห็นต่าง ในการปกครองแบบซ้อนอำนาจรัฐ เพื่อให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำ ชคต. มีความเข้มแข็งนั้น ต้องมีการแบ่งมอบการปกครอง สายบังคับบัญชาที่มีความชัดเจน แบ่งมอบความรับผิดชอบให้กับหัวหน้า ชคต. (ปลัด) ในการดูแล ชคต. ในกรณีที่ไม่เพียงพอเสนอให้มีการเปิดตำแหน่งในส่วนของฝ่ายปกครองหรือจัดเป็นชุดควบคุมที่มีขีดความสามารถ เพื่อรับผิดชอบดูแล ชคต. ได้ 2 ถึง 3 ชคต. และขับเคลื่อนการทำงานให้เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งจัดให้มีการฝึกเพิ่มเติมประสิทธิภาพทั้งอาวุธประจำกาย วินัยกำลังพลเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ความรู้ ศักยภาพของตัวเองในการปฏิบัติการกิจ ปลูกฝังอุดมการณ์บูรณาการงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนา และแผนยุทธการสั่งใช้กำลังสมาชิกอาสา รักษาดินแดน เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนในพื้นที่ จชต. ให้ดีขึ้น และนำสันติสุขกลับสู่พื้นที่อย่างยั่งยืน ภายใต้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม และนำศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาปรับใช้ และปรับเปลี่ยนเป็นแนวทางในการรองรับการทำงานอนาคต

แนวทางบริหารจัดการเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และบังเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ตามวัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ของนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงกำหนดกลไกการบริหารงานเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. กลไกระดับนโยบาย คือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2554 มีหน้าที่อำนาจหลักในการพิจารณาตกลงใจการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เชิงนโยบายและกำกับการอำนวยความสะดวกขับเคลื่อนนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจัดให้มีคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการของสภาความมั่นคงแห่งชาติขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวก ประสานงานการดำเนินงานของหน่วยงาน ทั้งด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนา ให้สามารถดำเนินการควบคู่ไปได้อย่างสอดคล้องกัน และไม่เกิดจุดอ่อนในด้านใดด้านหนึ่ง ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2564 - 2566

2. กลไกระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ กำหนดให้มีกลไกในระดับคณะกรรมการชุดหนึ่งทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2564 - 2566

3. กลไกระดับปฏิบัติในพื้นที่ กำหนดให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักในพื้นที่ทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา ทำหน้าที่รับผิดชอบขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยดำเนินงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการในระดับปฏิบัติในพื้นที่เป็นไปอย่างบูรณาการ และประสานสอดคล้องกัน

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะและความพร้อมที่เหมาะสมของชุดคุ้มครองตำบลในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบพื้นที่ จากหน่วยกำลังทหารหลักไปยังกำลังประจำถิ่น (ชคต.) ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กอ.รมน.ภาค4 สน. การเตรียมความพร้อมเพื่อกำหนดแนวทางการส่งมอบกำลัง อส.จชต. ให้กับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อกำหนดแนวทางการส่งมอบกำลัง อส.จชต. ให้กับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (อส.) ชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่ ให้พร้อมปฏิบัติงานเชิงรับทดแทนกำลังทหารหลัก เพื่อบริการส่งผ่านชั้นการแก้ไขปัญหาจากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3

ชั้นการเสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามลำดับ คือ การถอนกำลังทหารหลักจากนอกพื้นที่ จชต. กลับที่ตั้งปกติและส่งมอบความรับผิดชอบพื้นที่ให้กับกองทัพภาคที่ 4 ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนเมษายน 2558 นั้น ให้นำหน่วยเฉพาะกิจที่รับผิดชอบพื้นที่บูรณาการและนำกำลังประชาชนที่จัดตั้งไว้ จัดทำแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560 - 2564 โดยกำหนดให้ อส. เป็นกำลังประจำถิ่น สนับสนุนภารกิจรักษาความสงบเรียบร้อยของกำลังทหารหลักและกำลังตำรวจในพื้นที่ จชต. ตลอดจน ต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในระดับที่สามารถทดแทนกำลังหลักได้ในอนาคต

แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของชุดคุ้มครองตำบลให้เกิดความสอดคล้องกับขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ต้องกำหนดบทบาท แผนงาน โครงการที่เกี่ยวกับ กำลังประจำถิ่น (อส.) ให้สอดคล้องกับหน่วยงานความมั่นคงอย่างชัดเจน เป็นระบบและมีเอกภาพ รัฐจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะ(บก.อส.จชต.) และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เพื่อดำเนินการควบคุมกระบวนการ กำกับดูแลในการรองรับมาตรฐานทางทหารและให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เตรียมการ กำลังประจำถิ่น (อส.) ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ คัดเลือก ผลิต เพื่อใช้งานและการแก้ไขปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้สอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติงานของกำลังประจำถิ่น (อส.) จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่รับผิดชอบให้มีการ พัฒนาบุคลากรการควบคุมกำลังประจำถิ่น (อส.) ให้มีความสามารถพร้อมรับการถ่ายทอดพื้นฐานทักษะการปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในกลุ่มนี้ด้วย⁹ ความพร้อมในการจัดตั้ง บก.อส.จชต. และการขับเคลื่อนภารกิจที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมรับมือภารกิจของ บก. อส.จชต. โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป ทั้งนี้ได้จัดทำคำของบประมาณสนับสนุนต่อไป โดยคาดว่า การบังคับบัญชา อส. จะเป็นเอกภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวทางการปฏิบัติทางยุทธการ ภารกิจด้านความมั่นคง และพื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติ ยังคงให้ กอ.รมน.ภาค 4 สน. เป็นผู้พิจารณากำหนด โดยต้องกำหนดสายงานให้ผ่านกลไก กอ.รมน. จังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ (นายอำเภอ) และ ชคต. (ปลัดอำเภอประจำตำบล)

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพที่สำคัญ ได้แก่ ด้านกำลังพล ประกอบด้วย 1) การรักษายอดกำลังพล 2) การจัดการกำลังพล 3) การพัฒนารักษาขวัญกำลังพล นอกเหนือจากการดำเนินการดังกล่าวแล้ว การปลูกฝังอุดมการณ์ให้กำลังพลมีลักษณะความเป็นผู้นำหน่วย มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติ และปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงามตลอดจนมีอุดมการณ์ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งมีศรัทธา และยึดมั่นต่อการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เน้นให้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้จากการฝึกศึกษาไปปฏิบัติงานได้จริง รวมทั้งสอดแทรกเนื้อหา/รายวิชาที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อสถานการณ์ในขณะนั้นเข้าไว้ในหลักสูตรได้แก่ วิชาว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การปลูกฝังอุดมการณ์ และความรักชาติ การต่อต้านการก่อการร้าย การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ เป็นต้น^๘ อาจจะนำวิทยากรของศูนย์สันติวิธีซึ่งประกอบด้วย ผู้นำที่มีความรู้และเป็นที่ยอมรับ หลากหลายสาขาอาชีพเข้ามาดำเนินการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้ ด้านยุทธการ ประกอบด้วย 1) การจัด 2) การฝึก และ 3) การยุทธ์ การกำหนดแนวทางการจัดการฝึกต้องคำนึงถึงผลผลิตคือ ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องลงไปปฏิบัติงานจริงในพื้นที่และจะต้องไม่การสูญเสีย หรือหากมีการสูญเสียจะต้องเป็นลักษณะการสูญเสียที่มีใช้รูปแบบเดิมๆ ไม่สร้างเงื่อนไข มีมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน นั้นหมายถึงการฝึกจะต้องแยกเฉพาะต่างหาก ตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อป้องกันความสับสนที่จะเกิดและต้องมีความต่อเนื่อง เรียกว่า รบอย่างไร ต้องฝึกอย่างนั้น หรือการฝึกตามรายการกิจเฉพาะที่สำคัญต่อภารกิจนั่นเอง¹⁰ ซึ่งดำเนินการโดยศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ด้านการสนับสนุน ประกอบด้วย 1) การปรับปรุงฐาน ขตต. และ 2) การจัดหาอาวุธ/ยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย

ทั้งนี้ ความเข้มแข็งของกำลังสมาชิก อส. ในภารกิจรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชน ยังขาดความร่วมมือในระดับหมู่บ้าน ชุมชน เพราะตามบทบาทภารกิจของ บก.ควบคุม อส. จขต. ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าไปควบคุม สั่งการ กำหนด อนุญาต อนุญาต หรือ ขรบ. ฝ่ายปกครองควรกำกับดูแลงานในภารกิจของ ขรบ. ให้มาร่วมขับเคลื่อนเพื่อจะได้ต่อยอดและผลงานงานระหว่างงานของ ขตต. และ ขรบ. ในโอกาสต่อไปเมื่อได้รับการถ่ายโอนภารกิจ เพราะเป็นงานในภารกิจปกติของ ฝ่ายปกครองอยู่แล้ว

แนวทางพิจารณาการส่งมอบภารกิจของ บก.ควบคุม อส.จขต. ให้แก่ ปค. ซึ่งจะต้องมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ความพร้อมต่อการเสริมสร้างและควบคุม กำกับ ดูแลกำลังสมาชิก อส. ของส่วนบังคับบัญชา และส่วนที่เกี่ยวข้อง ความเข้มแข็งของกำลังสมาชิก อส. ในภารกิจรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชน รวมถึงการปฏิบัติงานตามมาตรการเชิงรับอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่น จนนำไปสู่การพัฒนาทางด้านอื่นๆ พิจารณาจากเหตุการณ์ความรุนแรงลดลงตามตัวชี้วัดในแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการประเมินความเข้มแข็ง ผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด แผนการปฏิบัติในการส่งมอบภารกิจ ปค. และ กอ.รมน.ภาค 4 สน. อาจพิจารณา ดำเนินการส่งมอบภารกิจ จำแนกเป็นระยะๆ โดย ปค. ต้องกำหนดแผนรับมอบ และเตรียมการจัดทำคำขอ งบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 เพื่อสนับสนุนการจัดตั้ง บก.ควบคุม อส.จขต. ตลอดจนเพื่อเสริม

ประสิทธิภาพภารกิจ อส.ความมั่นคง ในฐานะ ชคต. ทั้งนี้ ควรมีการฝึกซ้อมในที่บังคับการ (CPX) ให้กับ เจ้าหน้าที่ของ ปค. ก่อนส่งมอบภารกิจด้วย

บทที่ 4

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดใช้แดนภาคใต้เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและความรับผิดชอบจากกำลังทหารไปยังกำลังประจำถิ่น สามารถสรุปได้ ดังนี้

การคิดริเริ่มและวางแผนงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานก่อนดำเนินงานโดยรวมแล้ว มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติภารกิจฯ เป็นอย่างมาก การส่งเสริมการปฏิบัติภารกิจร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันรวมทั้งมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือให้เกิดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสมาชิก อส. ชคต. จะได้รู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่ หลังจากนั้นการจัดแผนการทำงานร่วมกันและการกำหนดหน้าที่ของผู้ปฏิบัติภารกิจอย่างชัดเจนในแต่ละหน่วยงานโดยมีการแบ่งงานกันของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจร่วมกัน มีความเหมาะสม ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ระหว่างหน่วยงานด้วยกัน ทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น และเป็นการลดความขัดแย้งในการปฏิบัติภารกิจร่วมกันได้เป็นอย่างดี สร้างความเชื่อถือและไว้วางใจระหว่างหน่วยงาน จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำในการสั่งการบังคับบัญชาในภารกิจที่ต้องทำงานร่วมกันแบบบูรณาการได้

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวทางการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างสายการบังคับบัญชาร่วมกัน ให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นเอกภาพ (2) การจัดทำคู่มือสร้างความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของ อส.จชต. และ (3) การพิจารณาจัดทำรายละเอียดงบประมาณ ต้องพิจารณาตามความต้องการจากหน่วยปฏิบัติรองรับกับทิศทางของเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดใช้แดนภาคใต้ระดับพื้นที่ ได้แก่ การรักษากำลังพล ควรพิจารณาการขึ้นบัญชี อส.จชต. เพื่อป้องกันปัญหาการทดแทนกำลัง อส.จชต. ที่พื้นสภาพ การจัดทรัพยากรสนับสนุน ตลอดจนปรับปรุงฐานให้สามารถตั้งรับได้อย่างปลอดภัย เหมาะสมในการปฏิบัติภารกิจตามยุทธการ การทบทวนแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนพื้นที่ จชต. พ.ศ. 2560 - 2564 ให้รองรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้านยุทธการและการฝึก ควรกำหนดจัดหลักสูตรการฝึกกร่วม ให้สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามแผนการเสริมสร้างกองกำลังประจำถิ่นฯ พ.ศ. 2560 - 2564 ไม่ให้ซ้ำซ้อนกันทั้งหลักสูตร และห้วงเวลา

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องให้กับเจ้าหน้าที่ ชคต. ผู้ร่วมปฏิบัติภารกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมก่อนการปฏิบัติภารกิจร่วมกัน และในระหว่างปฏิบัติภารกิจควรมีการจัดประชุมวางแผนแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจนตามช่วงระยะเวลาให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้วางไว้ เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจฯ ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ ชคต. กับหน่วยงานอื่นๆ มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจน เห็นควรให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเป็นห่วงๆไป เพื่อนำผลการประเมินมาศึกษาและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต เพื่อปรับปรุงพัฒนาแนวทางปฏิบัติต่อไป ซึ่งการวางแผนการใช้จ่ายกำลังและความรับผิดชอบพื้นที่นั้น จะต้องสอดคล้องกับการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี รวมถึงการพิจารณาปรับลดทั้งกำลังทหารหลักเมื่อสถานการณ์และเหตุการณ์การก่อความไม่สงบยุติเป็นปกติแล้ว และ กอ.รมน.ภาค 4 สน. เตรียมส่งมอบพื้นที่ให้กับฝ่ายปกครองดูแลพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเต็มรูปแบบต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อชุดคุ้มครองตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจและรับผิดชอบพื้นที่จากกำลังทหารหลักบางส่วนแล้ว เห็นควรให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเป็นห่วงๆไป เพื่อศึกษาปัญหาหรือผลกระทบอะไรบ้างของการใช้จ่ายกำลังชุดคุ้มครองตำบลรับผิดชอบพื้นที่แทนหน่วยกำลังทหารหลัก เพื่อที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และปรับปรุง พัฒนา แนวทางปฏิบัติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ราชกิจจานุเบกษา, ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580. พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2561.
2. แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน จชต. รองรับ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2563-2565 กอ.รมน.ภาค 4 สน.
3. การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ ชคต. ปี 2565.บก.ควบคุม อส.จชต. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า.
4. แผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ปี พ.ศ.2565 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า.
5. สรุปผลการประเมิน ชคต. ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ประจำปี 2564. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า.
6. กองเอก พุทธ กฤษชงพันธ์. การเตรียมความพร้อมเพื่อกำหนดแนวทางการส่งมอบกำลัง อส.จชต. ให้กับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. เอกสารการนำเสนอ รองหัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง เขต 7. 5 ตุลาคม 2564.
7. แบบประเมินตนเองเกณฑ์มาตรฐานชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) ปี 2564 ครั้งที่ 2.
8. ทศพล ทิมสทิษฐ์, พันเอก. งานวิจัยแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติของทหารกองประจำการ กรมทหารราบที่ 31รักษาพระองค์; 2563.
9. เอกคง รัตนบุรี, พันเอก. เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพของกำลังประจำถิ่นในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อตอบสนองต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี; 2563.
10. สิทธิศักดิ์ เจนบรรจง, พันเอก. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการฝึกเพื่อลดความสูญเสียของกำลังพลจากการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้; 2564.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก สมคิด คงแข็ง

วัน เดือน ปีเกิด

2 เมษายน 2517

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2542	วิศวกรรมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2545	หลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2548	ชั้นนายพันเหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2552	หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 87 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2542	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2546	ผู้บังคับกองร้อย กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2551	นายทหารยุทธการ กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2553	รองผู้บังคับการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 5
พ.ศ. 2554	หัวหน้าฝ่ายส่งกำลังบำรุง กองพลทหารราบที่ 5
พ.ศ. 2556	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 152
พ.ศ. 2559	ผู้บังคับการกรมทหารพรานที่ 42
พ.ศ. 2564	รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 15

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 15